

KÁNTOR ZSUZSA

A finnyás hamutartó

Már későre járt, elmúlt tizenegy óra is, a hold egyre feljebb hágott az égen, amikor Csiszi bácsi lefeküdt, eloltotta a villanyt, és egy jóízű ásitással álomra hajtotta a fejét.

Vagyis álomra hajtotta volna, de akkor valami halkan mocorogni kezdett, percegett, mint a szű, nyávogott, mint egy macska, nyüszített, mint egy kutya, cincogott, mint egy egér, és Csiszi bácsi egy horkantással a másik oldalára fordult, de ott sem bírt elaludni, úgy hogy vissza az egyikre, aztán a másikra, harmadikra, negyedikre, a hatodikra, tizedikre, de a mocorgás, percegés, nyüszítés, nyávogás, cincogás csak nem szűnt meg. Próbálta kitalálni, honnan jön és mi ez tulajdonképpen, de végül is nem a füle árulta el neki, hanem a hosszú orra. A hosszú orra egyszerűen szimatot fogott, és megsúgta a fülének: a Hamutartó. Az ágy mellett. A kisasztalon. Panaszkodik. Egy csikk maradt benne.

Most, hogy az orra megsúgta a fülének miről van szó, már érdemes volt füllelni, és már tisztán hallotta a cérnavékony siránkozást: — Csak nem teszi ezt meg velem... Csak nem teszi meg!

Csiszi bácsi rögtön értette, miről van szó, de csöppet sem hatódott meg, sőt, magában ezt morogta: de igenis, hogy megteszem, már miért ne tenném meg? Öregapám se látott még ilyen finnyás Hamutartót! Bűdös neki a csikk? Csak nem képzeli, hogy kikelek az ágyból miatta, most, amikor ilyen álmos vagyok?!

Azzal a másik oldalára fordult, és megint az egyikre, a másikra, harmadikra, ötödikre, de közben érezte, hogy fortyog a szobában a feszültség, és az orra megsúgta a fülének, hogy gáz van, jobban mondva bűz van amiatt az egy szem cigarettacsikk miatt, és most fújja a magáét Fotel, Könyvespolc, Pohárszék és Festmény a falon. Egy egész zenekar fújja-húzza; órála muzsikálnak, őt ócsárolják. És ebből a zenekarból tisztán kihallik a Hamutartó ismétlődő siráma: — Csak nem teszi ezt velem... Csak nem teszi meg!...

Füüüü, fújtatott dühösen Csiszi bácsi, hát nem nyugszik ez az átkozott! Sőt, fellázította ellenem az egész társaságot, még a nagyszőnyeget, de még a falakat is! A végén a saját orrom is fellázad ellenem, akkor aztán nincs mit csinálni, akkor csak fel kell kelni, és akkor — fogom ezt az átkozottat és a szoba másik végébe csapom: onnan aztán vinnyoghat, ameddig akar, én meg alszom édesen, mint a tej.

De még végig se gondolta igazán a gondolatát, máris kétszeres erővel zendített rá a zenekar a „csak nem teszi ezt velem, csak nem teszi meg-re”, sőt, a cérnavékony hang odáig ment a pimaszságban, hogy azt sipogta: — A Hamutartó is ember...

Még mit nem, fortyant fel Csiszi bácsi, öregapám se hallott még ilyet! Mire a cérnavékony hang gyorsan helyesbített: ember szolgálja, és tisztességes bánásmódot követel. Nyolc óra munka, nyolc óra pihenés, a szórákozásról nem is beszélve. Dehát milyen ember az, aki a szoba sarkába dug, ha már egyszer az ágyból nagykeservesen kikelt?!

— Igenis, hogy odaduglak — nyögött fel Csiszi bácsi, míg nagykeservesen feltápászkodott az ágyból, és éppen azon volt, hogy csak azért is megvalósítsa szándékát. Hanem akkor a cérnavékony hang elképesztő magasságba szökkent, birizgálta a fülét, és egyenesen az orrához folyamodott: — A sarokban bűdösödjek holnapig?! Csak nem teszi ezt velem, csak nem teszi meg!?!

— A fülem dugjam be, vagy az orromat? Hát nem kifog rajtam? Öregapám se látott még ilyen finnyás Hamutartót! — horkant fel Csiszi bácsi. — Ez nem hagy nyugton! — dörögte —, én ezzel úgyse bírok... Azzal kicsoszogott dühösen a konyhába, bevágta a szemébe a csikket, a Hamutartóra meg ráeresztette a csapból a vizet: — Nesze, fürödj! Azzal eltörülte tisztára, és ráfordult: — De most aztán egy kukk se legyen! Úgy vitte vissza a szobába, úgy tette le a kisasztalra az ágya mellé. Ő meg visszafeküdt, és álomra hajtotta a fejét.

A szobában akkor már — egy kukk nem sok —, annyi se volt. Tán csak a szű percegett az öreg fotelban, mert az ott néha szokott: — Győztünk, győztünk! De ha percegett is, kit érdekelt?

Csiszi bácsi akkor már mélyen aludt.

BORNEMISZA ENDRE

Január

Órákon át trombitál,
így köszönt ránk január.
Új évet nyit dirrel-durral,
pezsgővel és habzó borral.
Havat hullat, fagyot koppant.
A hidegre büszke roppant.

KARIG SÁRA

Még hold se süt

Ne légy kegyetlen, és ha kifogtad,
vissza a vízbe többé ne dobd!
Menekül messze, gyorsan a mélybe,
de élni tovább már ott se tud.
Ne légy kegyetlen, és ha kifogtad,
öld meg azonnal, jobb a halál!
De várj csak, tudd meg: vajon mit érez
újra a vízben a menekült,
s ürge pataknak játékos kedve
vajon mit érez száraz kövön?
Ne légy kegyetlen, de várj, és tudd meg:
vak börtönökbe még hold se süt.

VIKTOR SZOSZNORA

Ha nincs hold az égen

A pity pangok belebújtak
hófehér szkafanderekbe,
a pity pangok belefújtak
aranyozott kürtjeikbe.

Előmáztak a giliszták,
morcosak,

akár a talpfák,
de a pity pangok kivonták
kardjukat, és mind leszúrták.

Póksuhancok — huligánok
belekötnék a legyekbe,
öklét rázza — nézd a mákot! —
virágokkal verekedne.

És az almák barikádja —
reszkess,

uborka-brigád! —
készen állt a vad csatára.
Bab dobolta: rajta hát!

Barázdák közt botladozva
(ösvény erre nem vezet)
mentem s néztem én szorongva
holdja-nincs,
sötét eget.

Ki rabolta el
a holdat?
Ki inti le, e vidéket,
hol megveszve a sötétől
dulakodnak a növények?

BAKA ISTVÁN fordítása